

Piimaklastri projekt

„Karjatervise auditi programm ja selle majandusliku mõju hindamine“

Kerli Mõtus

Eesti Maaülikool

Piimaklaster MTÜ

Milleks karjaterwise programmid?

- Piimafarmid on suured, intensiivsed, kasutatakse innovatiivseid vahendeid ja tehnoloogiaid
- Farmerid on kasumile suunatud ettevõtjad
- Loomade hea tervis ja heaolu on eeldused farmeri eesmärkide saavutamiseks ja tarbijate ootustele vastamiseks
- Muutnud on ootused veterinaarteenusele
 - Loomaarst kui informatsiooni allikas & partner otsustusprotsessides
 - Kliiniliste ja subkliiniliste haiguste **ennetamine karja tasemel**
 - **Majanduslikult põhjendatud** tegevused ja otsused

Piimaklastri projekt - Loomade heaolule ja farmi tootlikkusele suunatud karjatervise programmi loomine koos majandusliku mõju metoodika väljatöötamisega

Projekti eesmärk:

- Töötada välja Eesti piimaveisefarmidele sobivad karjatervisealased protokollid ja HACCP süsteem ning testida neid viies Eesti piimafarmis 2 aasta jooksul
- Analüüsida karjatervise programmide majanduslikku mõju

Farmid:

- 100 lehma - 1 farm
- 600-800 lehma - 3 farmi
- >1500 lehma - 1 farm

Meeskond: veterinaarid + majandusteadlased

Eesti Maaülikool
Estonian University of Life Sciences

www.emu.ee

Tegevused

Katab kõiki valdkondi
Noorkari
Udaratervis ja piima kvaliteet
Sõratervis
Ainevahetus
Sigimine

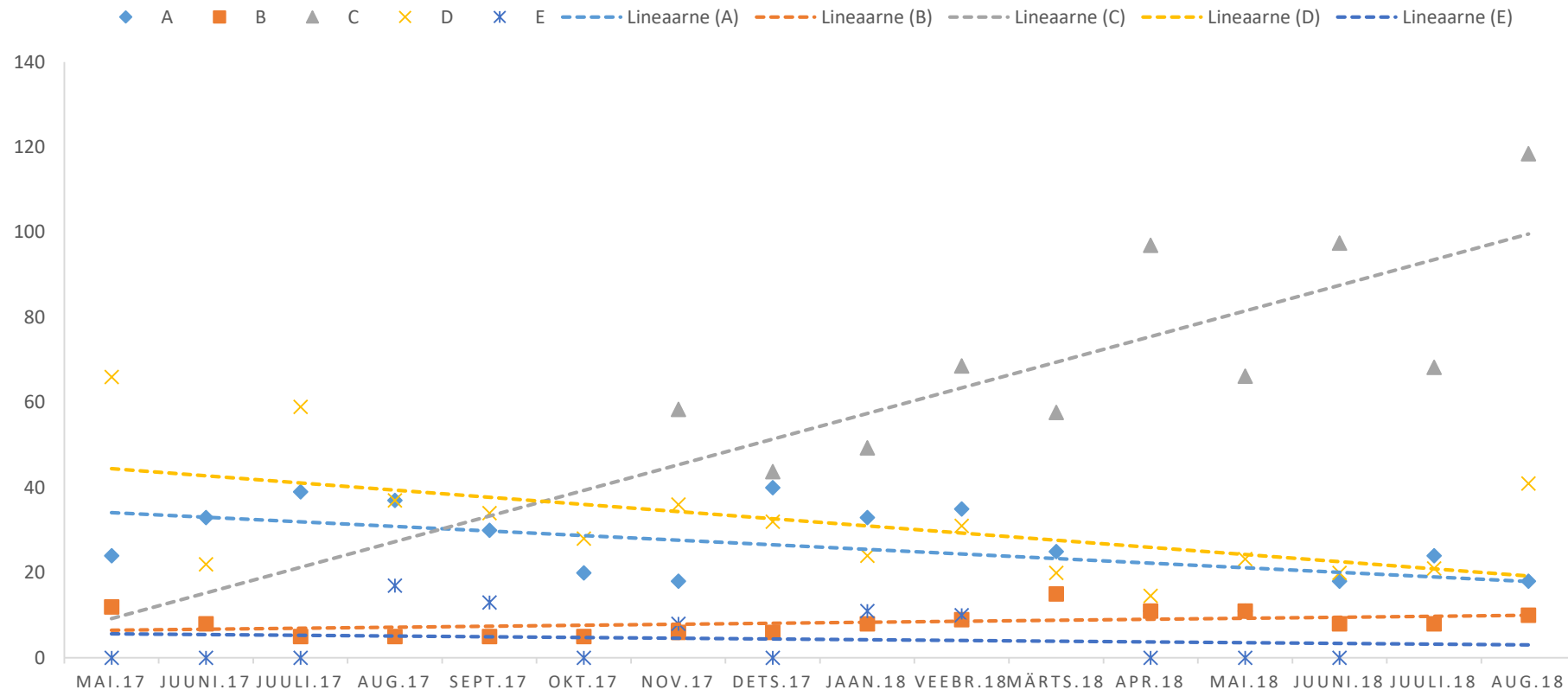
Farmi tulemusnäitajad ja probleemkohtade tuvastamine
Igakused andmed
Farmi andmed (loomade ravi andmed, laboranalüüsid, tööjuhised jne)
Toodangu andmed, tulemusnäitajad (Jõudluskontrolli andmed)
Tulude (piim, loomad) ja kulude (söödad, vahendid, tööjõud, ravimid, saamata toodang) andmed

Nõuanne
Haiguste tõrje ja ennetamine
Majanduslikult põhjendatud soovitused

Farmi riskitegurite analüüs
Haiguste esinemine
Subkliiniliste haiguste avastamine
Farmi keskkond
Söödad
Tegevused
jne

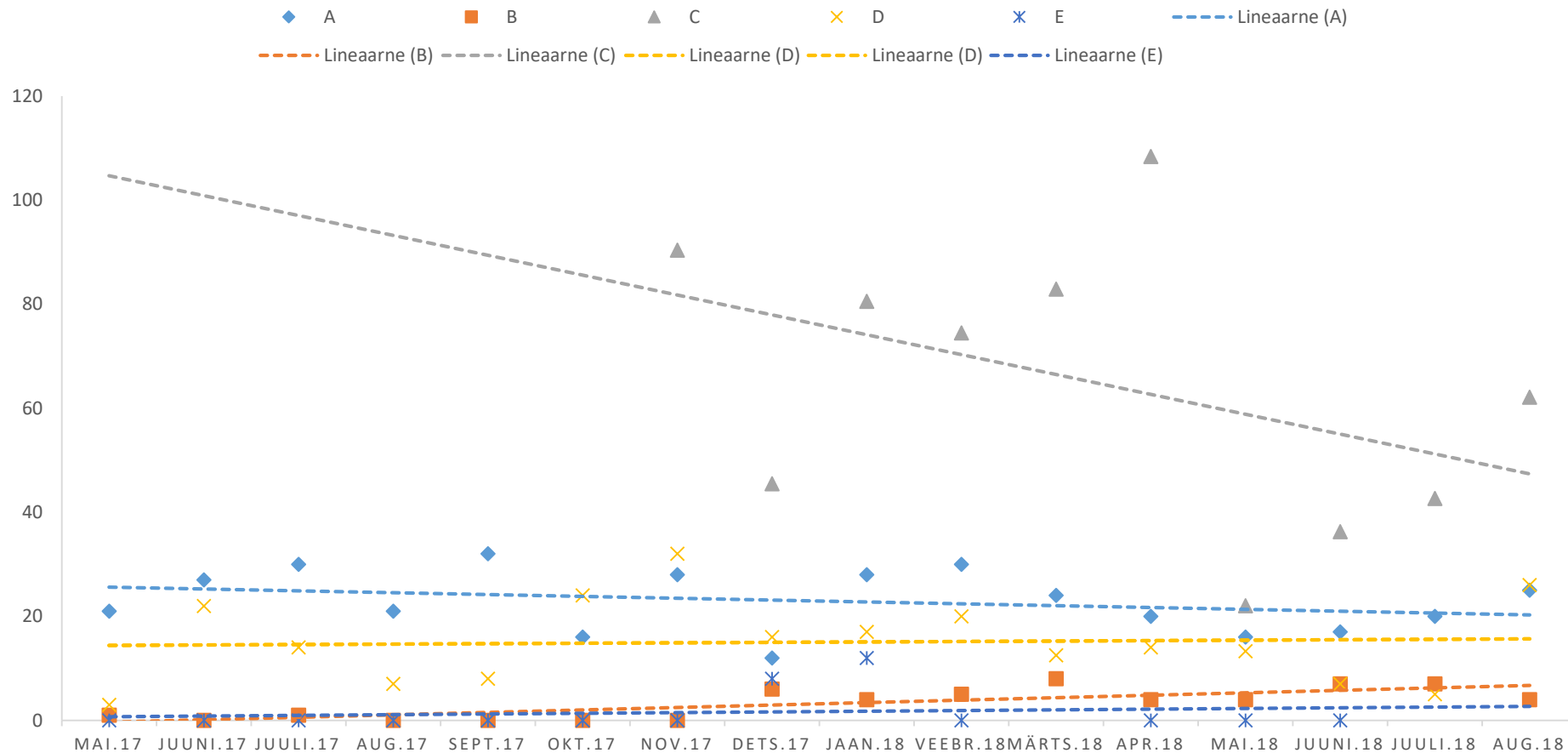
ESIMISE ELUKUU KÕHULAHTISUSE % (RAVIJUHTUDE OSAKAAL SEL KUUL SÜNDINUD VASIKATE ARVU KOHTA) EESMÄRK <20%

Peamised riskifaktorid:

- Ternespiima jootmine → passiivse immuunsuse ülekannet
- Rota- ja koronaviirus. VVDV!
- Nakkuse ülekandeteede blokeerimine farmis
- Keskkondliku nakkussurve vähendamine

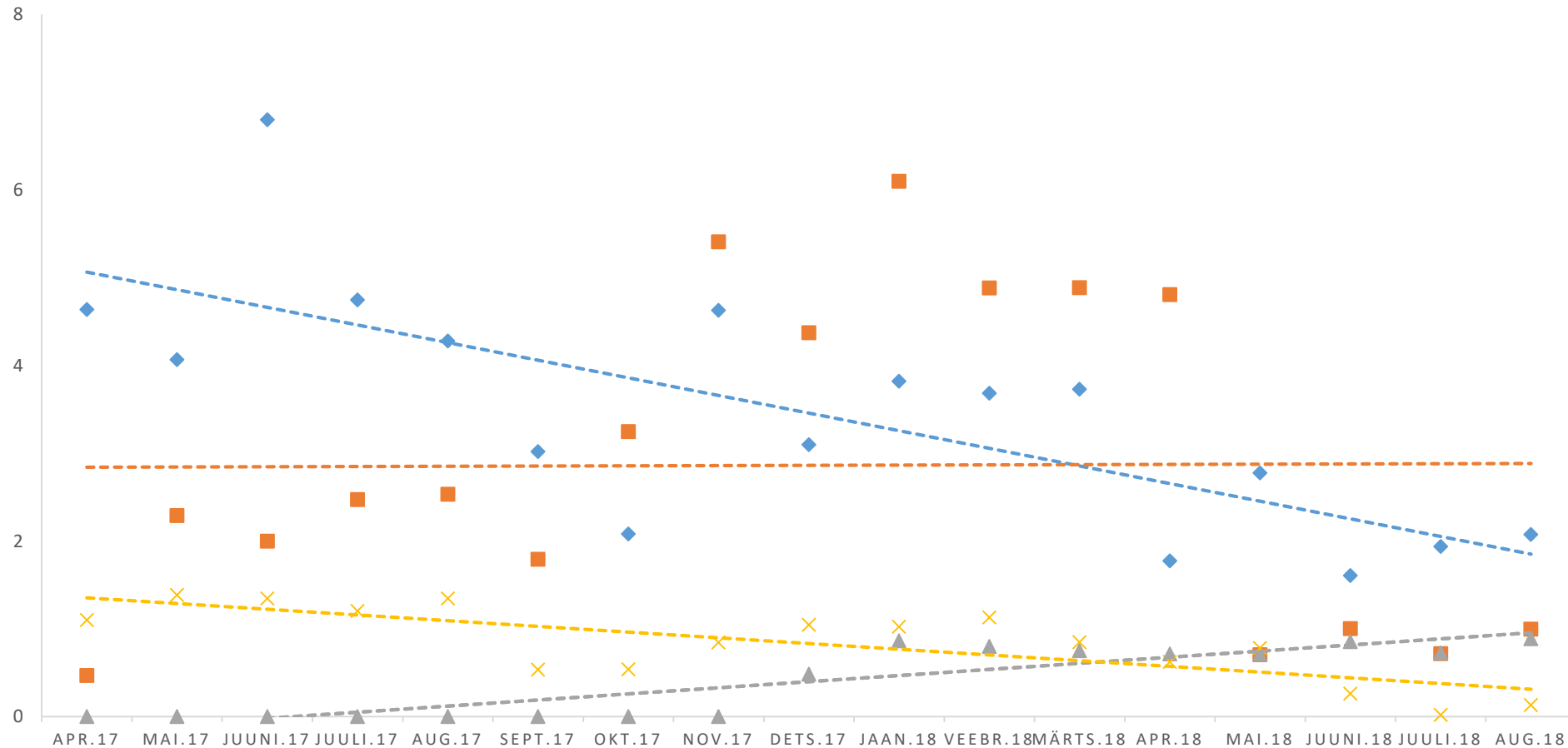
VASIKATE HINGAMISTEEDE HAIGUS (RAVIJUHTUDE ARV SEL KUUL SÜNDINUD VASIKATE ARVU KOHTA)

Riskitegurid:

- Passiivne immuunsus
- Endeemilised nakkused. Veiste viirusdiarröa viirus!
- Nakkuse ülekandeted farmis

KULU ANTIBAKTERIAALSETELE AINETELE VASIKATE HAIGUSTE RAVIKS JA PROFÜLAKTIKAKS (EUROT KUNI 3-KUUSTE VASIKATE ARVU KOHTA)

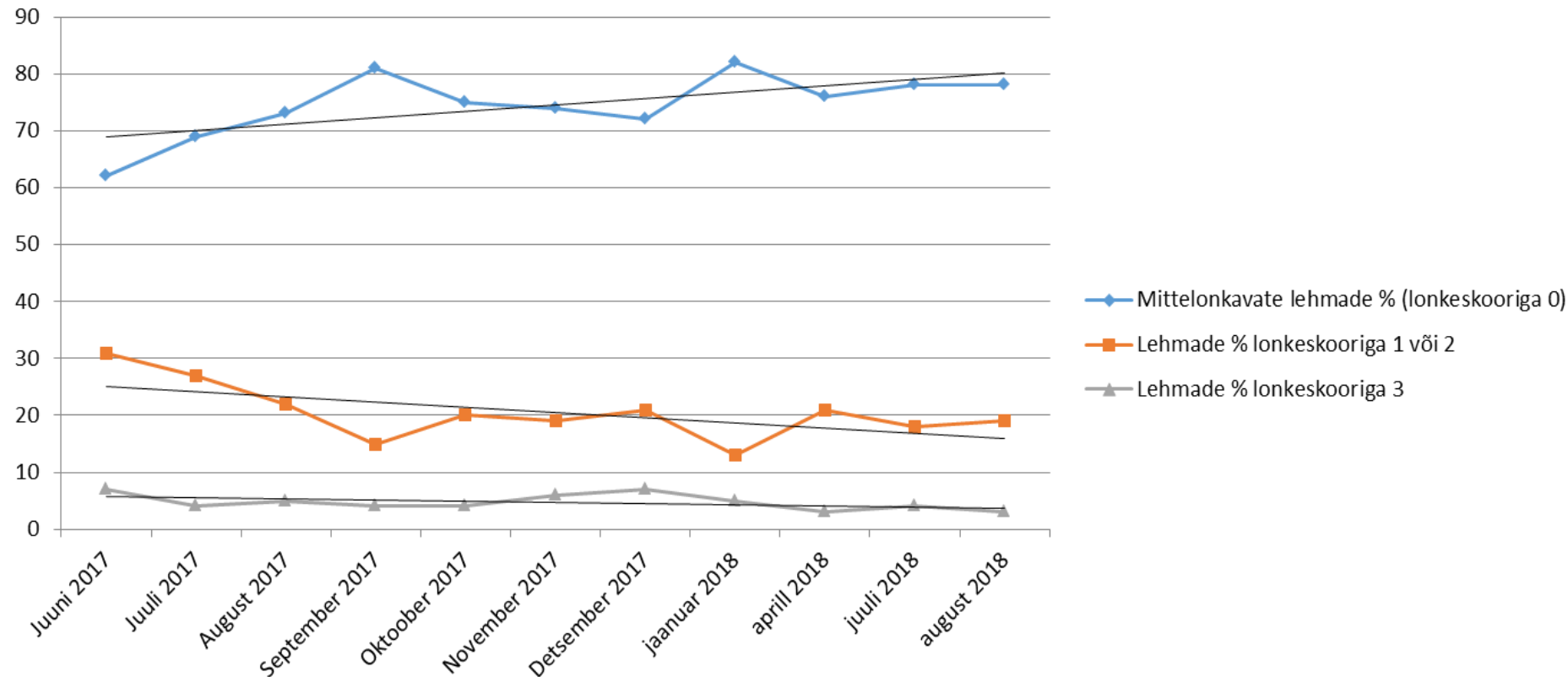
Raviskeemid põhinevad patogeenide antibiootikumide tundlikkusel

Üleravimine (kõhulahtisus)

Haiguste ennetamine → tihti profülaktikakulude tõus

Peamiselt hingamisteede haiguse profülaktika ja ravi

Sõratervis. Lonke hindamine

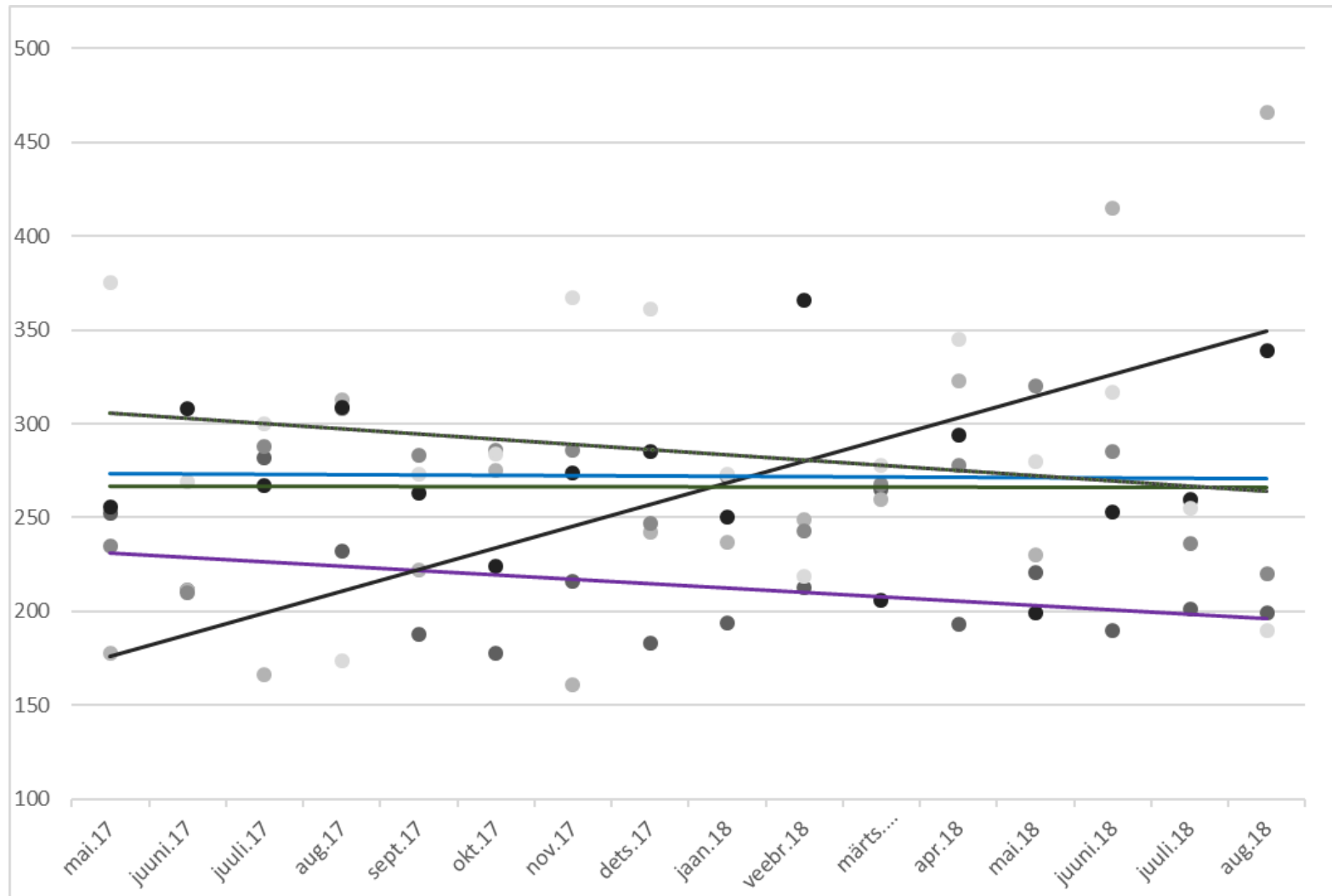

Jooksev ülevaade karja seisundist

Eesmärgid:

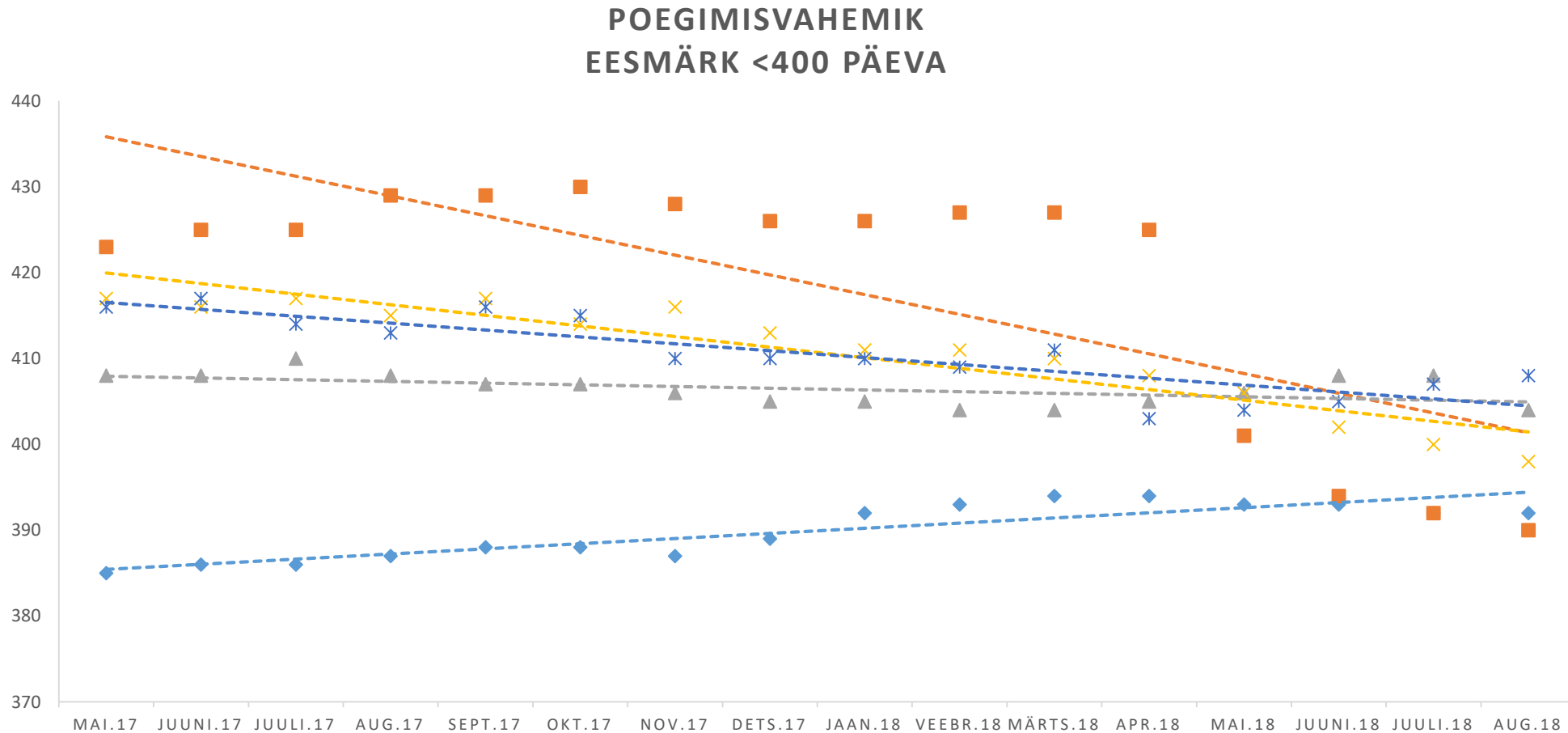
- Mittelonkavate lehmade osakaal >70%
- Nõrk ja keskmise lonkega lehmade osakaal <25%
- Tugeva lonkega lehmade osakaal <5%

Udaratervis. Karja somaatiliste rakkude arvu muutus

- Kulutõhusad + patogeenipõhised raviskeemid
- Patogeenipõhised mastiidikontrolli programmid
- Karjade erinevad udarapõletike riskitegurid
 - Poegimiskeskonna hügieen
 - Esmaspoegijate SRA

Sigimine

Poegimisvahemike muutus perioodil

Eesmärk

- Keskmise poegimisvahemik 400/410 päeva

Eesti Maaülikool
Estonian University of Life Sciences

www.emu.ee

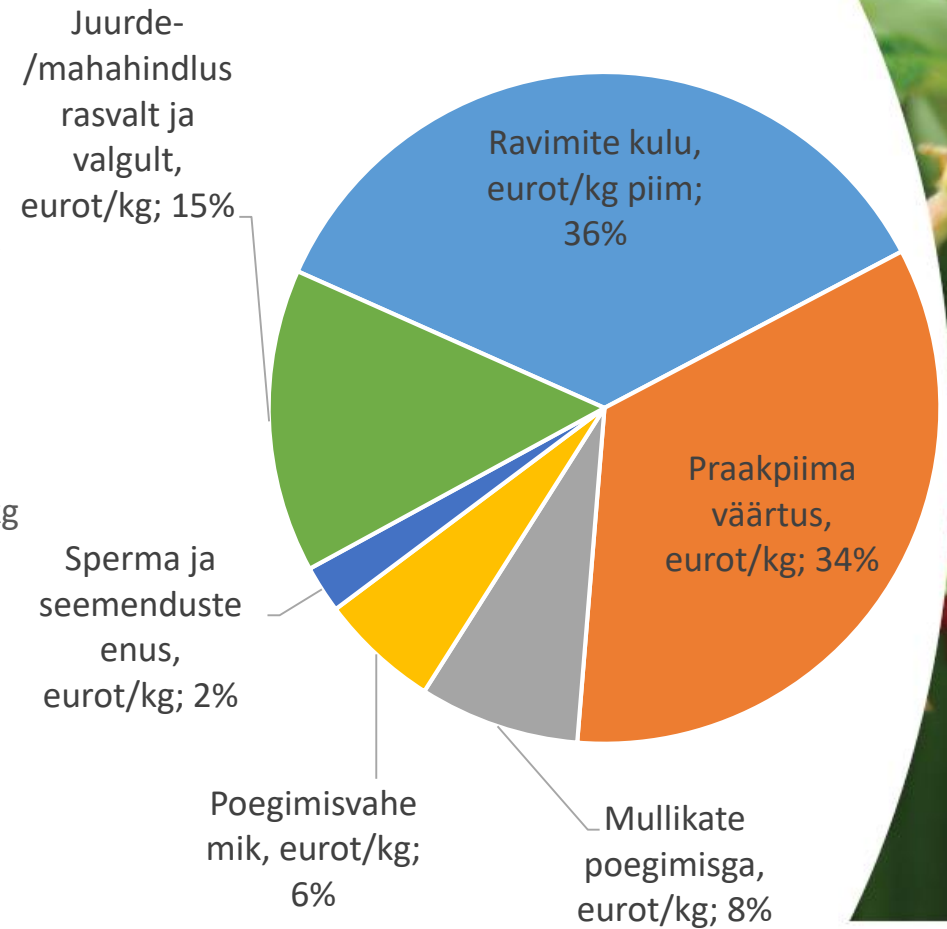
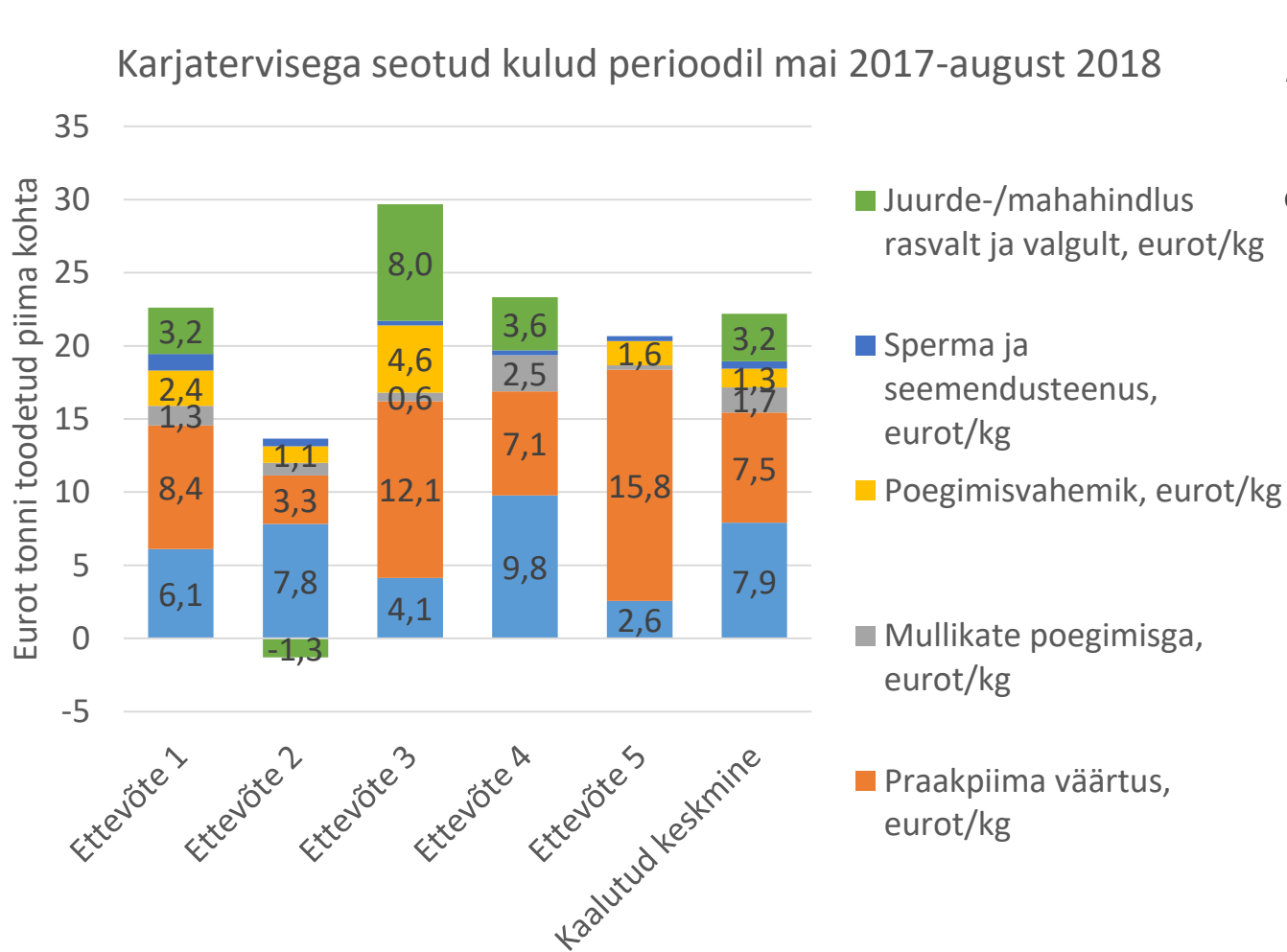
Karja tervisega seotud kulud (1)

Karjatervise valdkonnad
Ainevahetus
Mastiit
Sõrad
Sigimine
Noorkari

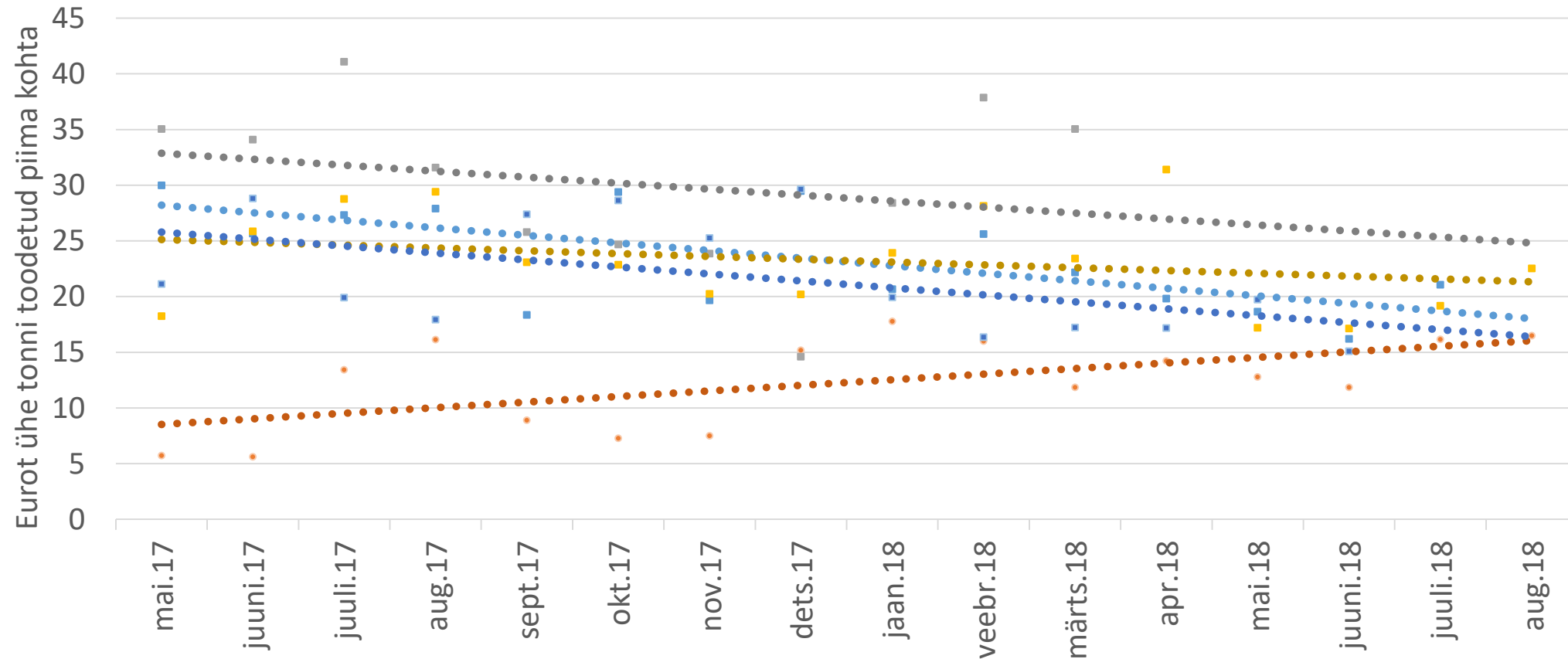
Kulud ja saamata jääv tulu
Ravimid
Loomaarsti teenus
Praakpiim (piimakeeluaeg)
Täiendav söödakulu (mullikate eesmägist (24 kuud) kõrgem poegimisiga)
Toodangu langus laktatsiooni lõpus (eesmägist (390-410 päeva) pikem poegimisvahemik)
Sperma ja seemendusteenuse kulu eesmägist kõrgema seemendusindeksi (2) korral
Haiguse järgne piimatoodangu ning piima rasva- ja valgusisalduse langus
„Enneaegne“ praakimine ja looma asendamine
Vähem mullikaid müügiks

Karja tervisega seotud kulud (2)

Karja tervisega seotud kulud (3)

Karjatervisega seotud kulude trend perioodil mai 2017-august 2018

Kokkuvõtteks

Karjaterviseprogramm

- Vaatab karja kui tervikut
- On abiks probleemide lahendamisel
- Avastab probleemkohti enne kui need põhjustavad suurt majanduslikku kahju
- Sisaldab preventiivseid tegevusi
- Eeldab pidevat andmete registreerimist

Tulemuste saavutamine

- Sõltub lähtekohast
- Konkreetse probleemi riskiteguritest ja nende manipuleeritavusest
- Sõltub meeskonnatööst, motivatsioonist, võimalustest

Piimaklaster MTÜ

Efektivne **piimandussektori koostööformaad** liikmetele oluliste teemade käsitlemiseks.

Innovatsiooniprojektid teenivad sektori tulemuslikkuse parandamise eesmärki.

Karjaterviseprogrammide edasiarendus – **digitaalsed tööriistad** loomade tervisenäitajate registreerimiseks ja **andmete ühendamine**.

Täna kuulamast!

